

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060206

DOM
2020-12-08
Stockholm

Mål nr
P 13738-19

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2019-12-17 i mål nr P 5548-19, se bilaga A

PARTER

Klagande

1. ME

2. KT

Ombud för 1 och 2: KH och AH

Motpart

Myndighetsnämnden i Bromölla kommun

SAKEN

Byggsanktionsavgift avseende fastigheten A i Bromölla kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom upphäver Mark- och miljööverdomstolen Myndighetsnämnden i Bromölla kommuns beslut den 15 maj 2019, MN § 39, dnr BYGG 2019/42 om byggsanktionsavgift.

Dok.Id 1644928

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

ME och **KT** har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska ändra mark- och miljödomstolens dom och upphäva Myndighetsnämnden i Bromölla kommuns beslut. I andra hand har de yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska sätta ned byggsanktionsavgiften till ett belopp som inte överstiger 6 394 kr.

Myndighetsnämnden i Bromölla kommun, nedan nämnden, har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN M.M.

ME och **KT** har liksom tidigare gjort gällande dels att en eventuell överträdelse är preskriberad, dels att de vidtagit rättelse i rätt tid. Därutöver har de stått fast vid att en eventuell byggsanktionsavgift ska utgå ifrån det område som faktiskt tagits i anspråk för parkering och att maximal jämkning ska ske. Till utveckling av grunderna har de anfört i allt väsentligt detsamma som i de lägre instanserna.

Nämnden har i allt väsentligt anfört detsamma som tidigare.

Parterna har åberopat viss ny utredning i form av framför allt fotografier och skärmlipp.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen prövar först MEs och KTs invändning om preskription.

Enligt 11 kap. 58 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), förkortad PBL, får inte tillsynsmyndigheten ta ut en byggsanktionsavgift om inte den som anspråket riktas mot har getts tillfälle att yttra sig inom fem år efter överträdelsen.

Vid sin granskning av en äldre motsvarighet till preskriptionsbestämmelsen – 26 § i den upphävda lagen [1976:666] om påföljder och ingripanden vid olovligt byggande m.m. – anförde Lagrådet följande (prop. 1975/76:164 s. 263).

Enligt det remitterade förslaget skall preskriptionstiden räknas från det den olovliga åtgärden började eller, såvitt gäller särskild avgift, från det att överträdelsen eller underlåtenheten började. Olovligt byggande och andra överträdelser kan emellertid komma att utsträckas över avsevärd tid. Förslaget kan under sådana förhållanden medföra att preskriptionstiden blir kortare än som faktiskt är motiverat. Med hänsyn härtill bör enligt Lagrådet föreskrivas, att tiden skall räknas från det överträdelsen begicks, och med överträdelsen avses då, såsom förut sagts, även underlåtenhet. Detta innebär att tiden i princip inte börjar löpa så länge överträdelsen kan anses pågå. Det bör här tilläggas, att hur utgångspunkten för beräkningen av preskriptionstiden än anges, det inte kan undvikas att vissa problem uppkommer i tillämpningen. De principer som vid bedömningen av preskriptionsfrågor som har utbildats inom straffrätten bör kunna tjäna till ledning i nu ifrågavarande hänseende.

Lagtexten utformades i överensstämmelse med Lagrådets förslag, dvs. det föreskrevs att preskriptionstiden skulle räknas från det att överträdelsen begicks. Konstruktionen var densamma i 10 kap. 27 § första stycket äldre plan- och bygglagen (1987:10). Som redan framgått är även 11 kap. 58 § andra stycket PBL konstruerad på motsvarande sätt, låt vara att preskriptionstiden kortats från tio till fem år. Av detta följer att preskriptionstiden inte börjar löpa så länge överträdelsen kan anses pågå.

Frågan är då om den överträdelse som nämnden tagit ut byggsanktionsavgift för pågått vid tiden för nämndens beslut eller om den upphört tidigare. Underinstanserna har ansett det förra och nämnden har stått fast vid detta i Mark- och miljööverdomstolen. ME och KT har å sin sida hållit fast vid att deras eventuella överträdelse begåtts mer än fem år innan nämnden gav dem tillfälle att yttra sig, dvs. innan den 6 maj 2014.

Enligt 10 kap. 3 § PBL får en åtgärd inte påbörjas innan byggnadsnämnden gett startbesked, om åtgärden kräver bygglov, marklov eller rivningslov. Enligt 11 kap. 51 § PBL ska tillsynsmyndigheten ta ut en byggsanktionsavgift om någon bryter mot någon bestämmelse i 8 – 10 kap. PBL. Av 6 kap. 1 § åttonde punkten plan- och byggförordningen (2011:338) följer vidare att det krävs bygglov för att anordna, inrätta, uppföra, flytta eller väsentligt ändra parkeringsplatser utomhus.

Nämnden har i sitt beslut angett att byggsanktionsavgiften, med stöd av 11 kap. 51 och 57 §§ PBL, tagits ut för att ME och KT startat verksamhet med anläggning av parkering samt tagit område i anspråk för parkering innan bygglov och startbesked förelegat.

Som framgått ovan bör de principer som har utbildats vid bedömning av preskriptionsfrågor inom straffrätten kunna tjäna till ledning även när det gäller att bedöma en preskriptionstid enligt PBL (jfr a. prop. a. s.).

Den straffrättsliga regleringen i 35 kap. 4 § brottsbalken innebär att preskriptionstid aldrig börjar löpa förrän brottet blivit fullbordat. Preskriptionstiden kan däremot börja löpa senare. Så är fallet om brottet fortsätter att begås sedan det blivit fullbordat. Detta gäller bl.a. i fråga om s.k. perdurerande brott. Likaså gäller det brott som är att uppfatta som bedrivande av en verksamhet utan lov eller anmälan. (Se Johansson m.fl., Brottsbalken m.m. [6 maj 2020, Juno], kommentaren till 35 kap. 4 § efter rubrikerna *Fortsatt brott efter fullbordan* och *Perdurerande brott*).

I rättsfallet NJA 1969 s. 397 prövade Högsta domstolen en fråga om preskription vid förseelse mot byggnadsstadgan, som bestått i att ett upplag av skrotbilar inrättats utan byggnadslov. Högsta domstolen noterade att straffbestämmelsens lydelse tog sikte på att vissa åtgärder inte fick vidtas utan bygglov, bl.a. att upplag inte fick inrättas. Högsta domstolen fortsatte med att säga att författningens syfte, trots lydelsen, kunde tänkas vara att kriminalisera även fortlöpande utnyttjande av en olovligt tillkommen anordning, men att ett sådant syfte måste vara mycket tydligt framträdande för att detta skulle anses vara straffbudets innebörd. Högsta domstolen uttalade därefter att det saknades stöd i lagförarbetena för att syftet med regleringen skulle ha varit att

straffbestämmelsen även skulle drabba innehav av en olovligt tillkommen anordning. Mot denna bakgrund beräknades preskriptionstiden utifrån tidpunkten för inrättandet av upplaget.

Också Regeringsrätten har gjort uttalanden om preskriptionstid vid ingripanden enligt plan- och bygglagstiftningen. Av domstolens praxis följer att myndighetsingripanden, som aktualiseras med anledning av byggnaders ändrade användningssätt, inte kunnat ske sedan viss tid (i avgörandena tio år) löpt efter det att den ändrade användningen påbörjades (se RÅ 80 2:51 och RÅ 1995 ref 42; jfr Mark- och miljööverdomstolens dom den 19 december 2018 i mål P 3379-18).

Vad nämnden i detta fall har kunnat ta ut byggsanktionsavgift för är MEs och KT:s åtgärd att utan erforderligt tillstånd anordna parkeringsplats utomhus. En sådan överträdelse kan i och för sig tänkas vara utsträckt över tid, om anordnandet innefattar flera moment. Med beaktande av den ovan redovisade praxisen bedömer Mark- och miljööverdomstolen dock att en sådan överträdelse inte kan anses pågå enbart på den grunden att det aktuella markområdet fortsatt används för parkering.

Mark- och miljööverdomstolen har i flera avgöranden uttalat att det är tillsynsmyndigheten som ska visa att det funnits förutsättningar för att besluta om en påföljd eller ett ingripande enligt plan- och bygglagstiftningen. I detta ligger att det ankommer på tillsynsmyndigheten att motbevisa en invändning om exempelvis preskription. (Se t.ex. MÖD 2019:30 med där förekommande hänvisningar.)

De bilder som ME och KT hänvisat till ger stöd för att den mark som nämndens beslut avser hade använts för parkering innan den 6 maj 2014. Det har inte framkommit att några åtgärder som utgjort ett led i anordnande av parkeringsplats företagits i tiden därefter. Med utgångspunkt i detta och det som har nämnts i det föregående har nämnden inte motbevisat MEs och KT:s invändning om preskription. Det leder till att mark- och miljödomstolens dom ska ändras och att nämndens beslut om byggsanktionsavgift ska upphävas.

Med denna bedömning saknas anledning att gå in på MEs och KTs övriga invändningar.

Avgörandet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Fredrik Ludwigs, Rikard Backelin, referent, och Margaretha Gistorp samt tekniska rådet Mats Kager

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Eleni Stavropoulou

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2019-12-17
meddelad i
Växjö

Mål nr P 5548-19

PARTER

Klagande

1. ME

2. KT

Ombud för 1 och 2: KH och AH

Motpart

Myndighetsnämnden i Bromölla kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länstyrelsen i Skåne läns beslut den 14 november 2019 i ärende nr 403-17820-2019, se bilaga 1

SAKEN

Byggsanktionsavgift avseende fastigheten A i Bromölla kommun

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.
 2. Mark- och miljödomstolens beslut om inhibition den 26 november 2019 upphör att gälla.
-

BAKGRUND

Den 15 maj 2019 beslutade Myndighetsnämnden i Bromölla kommun (nämnden) att solidariskt påföra KT och ME (klagandena) byggsanktionsavgift om 308 644 kronor för att ha startat upp verksamhet med anläggning av parkering för husbilar samt tagit området i anspråk för parkering innan bygglov och startbesked föreligger. Den yta som tagits i anspråk angavs av nämnden till 2 650 kvadratmeter. Klagandena överklagade beslutet till Länsstyrelsen i Skåne län (länsstyrelsen) som beslutade att ändra byggsanktionsavgiften till 242 032 kronor.

Klagandena har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

Den 26 november 2019 beslutade mark- och miljödomstolen att beslutet att påföra klagandena byggsanktionsavgift tillsvidare inte ska gälla.

YRKANDEN M.M.

Klagandena har i första hand yrkat att nämndens beslut ska upphävas. I andra hand har de yrkat att högre belopp än 6 394 kr i byggsanktionsavgift inte ska utdömas. Till stöd för yrkandena har de anfört bland annat följande.

Bakgrund

Fastigheten A är belägen i nordöstra delen av Ivösjön. Aktuellt område har sedan lång tid tillbaka använts som badplats. Människor har tagit sig till platsen till fots, med cykel och med bil. Bilburna besökare har sedan 1950-talet använt den öppna gräsytan på platsen för tillfällig parkering i samband med besök. Klagandena har den 6 juli 2012 erhållit strandskyddsdispens för att på fastigheten (den del som är väster om Olofströmsvägen) uppföra en brygga samt att där fylla ut markområdet så att markytan kom upp i samma höjd som närliggande fastigheter. Ansökan omfattade även bl.a. plantering av omgivande häck samt rensning av diken längs

norra och södra delen av fastigheten. Som villkor för denna dispens gäller bland annat följande.

”Ingen yta av den del av fastigheten A som ligger väster om Olofströmsvägen får tas i anspråk som tomt. ”Privat”-skyltar eller andra anläggningar som verkar avhållande på allmänheten får inte förekomma vare sig på bryggan eller i övrigt på denna del av fastigheten.”

Åtgärderna genomfördes samma år och aktuellt område har därefter använts i samma utsträckning som tidigare och som idag för rekreation vilket medfört att besökare tillfälligt parkerar sina fordon på fastigheten.

Den 26 november 2013 ingav klagandena en ansökan om bygglov för att använda befintlig gräsplan för uppställning av husbilar. Ställplats för husbilar är i praxis likställd med parkeringsplats (Mark- och miljööverdomstolens dom den 27 april 2016 i mål nr P 8335-15). Kommunen skickade dock av egen kraft tillbaka ansökningshandlingarna till klagandena och avslutade ärendet den 5 februari 2015 utan beslut i sak och utan att klagandena dessförinnan hade återkallat ansökan. Sådan handläggning är felaktig eftersom kommunen saknar rättslig möjlighet att skriva av ärendet utan att klagandena återkallat bygglovsansökan. Den i 2013 ingivna bygglovsansökan är således alltjämt aktuell. För övrigt kan konstateras att kommunens beslut att avsluta ärendet har inte utformats som ett beslut. Det saknar beslutsmening, skäl och överklagandehänvisning varför klagandena uppfattat att ärendet enbart var vilande i avvaktan på bedömning av frågan strandskyddsdispens för parkeringsplats.

Den 22 november 2018 fastställde Mark- och miljööverdomstolen strandskyddsdispens för parkeringsplats på fastigheten.

Klagandena har den 11 januari 2019 efter anmodan från kommunen på nytt skickat in ansökan om bygglov för användning av mark för parkeringsändamål på

fastigheten. Denna ansökan har av okänd anledning ankomststämplats hos kommunen först den 4 april 2019.

Klagandena har den 6 maj 2019 getts tillfälle att yttra sig i fråga om byggsanktionsavgift. Nämnden har den 15 maj 2019 sammanträtt och beslutat i fråga om byggsanktionsavgift.

Överträdelsen är preskriberad

Länsstyrelsen har bedömt att preskriptionstid inte har börjat löpa för den sanktionerade åtgärden att ”påbörja” att inrätta eller anordna en parkeringsplats utomhus utan startbesked. Klagandena har i tidigare yttrande anfört att en sådan tillämpning går emot bestämmelsens ordalydelse eftersom överträdelsen måste anses ha begåtts när sådan användning av marken först påbörjades.

Till stöd för sin bedömning har länsstyrelsen hänvisat till ett uttalande av lagrådet i förarbetena till lagen (1976:666) om påföljder och ingripanden vid olovligt byggande, LPI. Förarbetsuttalandet ger uttryck för att preskriptionstiden ska börja löpa från att överträdelsen begicks och att tiden inte börjar löpa så länge överträdelsen kan anses pågå. Vilka överträdelser som kan anses pågå utvecklas inte i uttalandet. Lagrådet uttalar vidare att principer om preskriptionstid inom straffrätten bör kunna tjäna till ledning i nu ifrågavarande hänseenden. Länsstyrelsens bedömning om att överträdelsen pågår och att den således inte skulle vara preskriberad är inte korrekt.

Av 10 kap. 3 § plan- och bygglagen följer att en åtgärd inte får påbörjas innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked, om åtgärden kräver bygglov. Byggsanktionsavgift enligt 11 kap. 51 § plan- och bygglagen och 9 kap. 12 § plan- och byggförordningen fastställs för att trots förbudet i 10 kap. 3 § plan- och bygglagen ha påbörjat vissa bygglovspliktiga åtgärder utan startbesked. Handlingen att påbörja en åtgärd är enligt sin ordalydelse momentan och kan inte utsträckas i tiden till att vara pågående (jämför NJA 1969 s. 397).

Vidare noterar klagandena att senare praxis avseende preskriptionstidens beräkning inte har hänvisat till lagrådets uttalande ifråga om att överträdelser kan anses vara pågående, se här RÅ 1995 ref 42 och dom den 28 oktober 2019 från Mark- och miljööverdomstolen i mål nr P 9983-18.

Mot den tolkning av bestämmelsen som länsstyrelsen har tillämpat talar förutom ordalydelse och praxis även starka ändamålsskäl. Om preskriptionstid ska anses börja löpa först efter att överträdelserna helt upphört (vilket måste vara konsekvensen av länsstyrelsens tillämpning) kommer preskriptionsbestämmelsen i plan- och bygglagen att sakna praktisk betydelse eftersom en överträdelse som upphört före tillsynsmyndighetens sammanträde måste anses vara rättad enligt 11 kap. 54 § plan- och bygglagen med följd att någon byggsanktionsavgift inte ska tas ut.

Länsstyrelsens bedömning att det är skillnad på att mark används för tillfällig uppställning av bilar i samband med bad och uppställning av husbilar (enligt gällande strandskyddsdispens får bilar och husbilar enbart uppställas tillfälligt, högst 24 timmar i sträck) saknar stöd i lag och praxis. Sådan användning av marken är i båda fallen ett ianspråktagande av mark för parkering utomhus även om några fysiska förändringar av marken inte sker. Därtill kommer att uppställning av husbilar på platsen har skett tidigare än fem år innan klaganden gavs tillfälle att yttra sig angående överträdelserna.

Byggsanktionsavgift för att utan startbesked påbörja att inrätta eller anordna parkeringsplats utomhus är därför preskriberad eftersom ianspråktagande av platsen som parkering har skett långt tidigare än fem år innan klagandena gavs tillfälle att yttra sig den 6 maj 2019. Bilder som utvisar att sådant ianspråktagande av mark har skett före den 6 maj 2014 är ingivna i ärendet.

Rättelse har skett

Klagandena har den 7 maj 2019 vidtagit rättelse i ärendet genom att parkeringsskyltar har täckts över och parkeringsanvisningar har tagits bort. Nämnden har sammanträtt och beslutat i ärendet den 15 maj 2019. Det finns inte någon uppgift i ärendet om att parkering har skett på platsen under perioden från

den 7 maj till och med den 15 maj 2019. Användningen av område på fastigheten som parkering ska därför bedömas ha upphört helt innan nämnden sammanträdde. Klagandena har därför vidtagit rättelse.

Att det varit möjligt att, utan lov, köra in på området saknar betydelse eftersom det i ärendet inte finns ett påstående om att så har skett under den aktuella perioden då frågan om rättelse ska bedömas.

Skulle så ändå ha skett har det skett utan tillåtelse från klagandena. Klagandena har vidtagit samtliga de åtgärder som är möjliga för dem att vidta för att åstadkomma rättelse. Länsstyrelsens påstående om motsatsen är felaktigt och inte underbyggd. Länsstyrelsen har inte heller angivit vad sådana ytterligare rättelseåtgärder skulle ha bestått av.

Tillträde till platsen, såväl till fots, med cykel eller med bil sker genom en öppning i en tät tujahäck. Att blockera denna öppning skulle medföra att en anläggning uppfördes som verkar avhållande på allmänheten. Sådan anläggning skulle strida mot gällande villkor för ianspråktagen strandskyddsdispens från den 6 juli 2012. Sådan åtgärd har inte varit rättsligt möjlig att vidta. Det måste därtill vara tillräckligt att vidta samtliga sådana åtgärder som innebär att en användning av platsen som parkering inte längre är lovlig, om än fysiskt möjlig.

Att länsstyrelsen lagt omständigheten att det efter nämndens beslut förekommit bilar på platsen saknar varje betydelse i fråga om rättelse har skett innan frågan om sanktion eller ingripande togs upp för överläggning vid ett sammanträde med tillsynsmyndigheten enligt 11 kap. 54 § plan- och bygglagen.

Arean till grund för byggsanktionsavgift

Nämnden och länsstyrelsen har lagt area som omfattas av strandskyddsdispens för parkering till grund för sin bedömning över vilken area som ska vara den berörda arean. Länsstyrelsen har motiverat detta med att det inte finns några begränsningar av var inom området som parkering har kunnat ske.

Klagandena vill här framhålla att byggsanktionsavgifter är en reglering med straffrättslig karaktär och att bedömning vid tillämpning av bestämmelserna ska ske restriktivt. I förevarande fall har nämnden och länsstyrelsen bedömt att en mycket stor markyta ska läggas till grund för en sanktion utan att det finns något underlag som utvisar att hela denna yta har varit föremål för en överträdelse av bestämmelserna i plan- och bygglagen och i plan- och byggförordningen.

Det som är bygglovspliktigt, och således omfattas av krav på startbesked, är att inrätta eller anordna parkeringsplats utomhus. En parkeringsplats i nu aktuellt fall utgörs inte av några anläggningsdelar utan avser enbart ett ianspråktagande av mark utomhus för parkering. I ärendet finns inte något underlag som visar att den totala markytan om 2 077 kvadratmeter har ianspråktagits för parkering utomhus. Inom den ytan finns platser som helt uppenbarligen inte kan användas som parkeringsplats eftersom det finns bänkar, ett träd, soptunna, bajamaja och diken. Härtill kommer att det underlag som kommunen givit in visar att det förekommit ett mindre antal parkerade fordon. En eventuell byggsanktionsavgift måste således begränsas till den area där användningen av mark för parkering faktiskt har skett. Annat är inte visat i ärendet att den berörda arean uppgår till cirka 105 kvadratmeter.

Enligt vad som tidigare anförts gällande nämndens handläggning i ärendet, där en anhängiggjord ansökan om bygglov har avslutats utan rättslig grund, föreligger skäl att jämka byggsanktionsavgiften maximalt enligt 11 kap. 53 a § plan- och bygglagen eftersom nämnden har handlagt bygglovsansökan felaktigt och inte meddelat ett beslut inom rimlig tid. Uttagande av byggsanktionsavgift står inte i rimlig proportion till att i enlighet med vad som länge har tillämpats på platsen fortsätta tillåta tillfällig uppställning av motorfordon.

I det fall mark- och miljödomstolen anser att rättsliga förutsättningar föreligger för uttagande av byggsanktionsavgift ska ett högre belopp än 6 394 kr inte utdömas enligt 9 kap. 12 § 4 p. PBF.

Inhibition

Genom de invändningar som klagandena har framfört är det med en hög grad av sannolikhet klarlagt att nämndens beslut är oriktigt och att överklagandet ska bifallas. Det skulle medföra skada för klagandena att verkställa ett sådant betydande belopp utan att det medför någon fördel för kommunen att beslutet verkställs inom två månader från dagen för delgivning av beslutet (beslutet delgavs klagandena den 22 maj 2019). Det finns inte heller något annat motstående intresse mot att beslutet inhiberas.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår, utöver av vad som anges nedan, av länsstyrelsens beslut.

Av handlingarna i målet framgår att den 2 april 2019 inkom en ansökan om bygglov för parkeringsplats till nämnden. Klagandena har dock invänt att de skickade in ansökan den 11 januari 2019. Denna tidsskillnad saknar betydelse för mark- och miljödomstolens prövning i aktuellt mål.

Föreligger grund att ta ut byggsanktionsavgift?

Det är i målet ostridigt att fastigheten har ianspråktagits som parkering innan startbesked har meddelats. Mark- och miljödomstolen instämmer därmed i länsstyrelsens bedömning att det föreligger grund att ta ut byggsanktionsavgift.

Är byggsanktionsavgiften preskriberad?

Mark- och miljödomstolen delar länsstyrelsens bedömning att preskription inte kan anses ha inträffat. Vid tiden för nämndens beslut pågick överträdelsen då ett fortsatt ianspråktagande av fastigheten som parkeringsplats skedde, vilket framgår av foton i målet daterade den 7 och 18 juni 2019 (jfr. prop. 1975/76:164 s. 263 och prop. 1985/86:1 s. 787 f.).

Har rättelse skett före nämndens sammanträde?

Kravet på rättelse innebär i normalfallet att det som har åstadkommit genom den olovliga åtgärden, till exempel en ny- eller tillbyggnad, ska tas bort. En del åtgärder kommer emellertid inte till uttryck i form av att något nytt tillkommer. Ett exempel är att en byggnad eller en del av den tas i anspråk för ett väsentligen nytt ändamål. Här innebär kravet på rättelse att den nya användningen helt ska upphöra (jfr. Mark- och miljööverdomstolens dom den 15 oktober 2018 i mål nr P 2879-18).

Den 3 maj 2019 skickade nämnden ut information avseende överträdelsen, byggsanktionsavgift och tillfälle för rättelse till klagandena. Klagandena har bland annat anfört att rättelse har vidtagits innan nämndens beslut den 15 maj 2019.

Av fotodokumentationen som finns tillgänglig i målet framgår att klagandena den 7 maj 2019 har täckt över P-skylden som står på fastigheten med hjälp av bland annat en plastpåse. Det framgår även att klagandena den 7 maj 2019 har tagit bort information om ”Ställplats Axeltorp” från en informationstavla som står vid in- och utfarten till fastigheten. Av fotodokumentation från den 7 och 18 juni 2019 framgår emellertid att fastigheten trots nämnda åtgärder fortsatt varit möjlig att ianspråkta som parkeringsplats och att fastigheten även blivit ianspråktagen som parkeringsplats. Mark- och miljödomstolen bedömer därmed att de åtgärder som vidtagits innan nämndens beslut den 15 maj 2019 inte har varit tillräckliga för att rättelse ska anses ha skett.

Storleken på byggsanktionsavgiften

En byggsanktionsavgift ska enligt 11 kap. 53 § plan- och bygglagen (2010:900) (PBL) tas ut även om överträdelsen inte har skett uppsåtligen eller av oaktsamhet. Av 52 § samma kapitel framgår vidare att när regeringen meddelar föreskrifter om byggsanktionsavgiftens storlek, 9 kap. plan- och byggförordningen (2011:338), ska hänsyn tas till överträdelsens allvar och betydelse av den bestämmelse som överträdelsen avser. Samtidigt kan det inte uteslutas att en avgift i ett enskilt fall ändå blir orimligt hög. 11 kap. 53 a § PBL innebär en möjlighet att sätta ned en

avgift i ett sådant enskilt fall där avgiften inte kan sägas stå i rimlig proportion till den aktuella överträdelsen.

Mark- och miljödomstolen instämmer i länsstyrelsens bedömning att byggsanktionsavgiften ska beräknas på 2 077 kvadratmeter och finner att det inte föreligger skäl att sätta ned byggsanktionsavgiften ytterligare eller att byggsanktionsavgiften är oproportionerlig i förhållande till överträdelsen. Inte heller i övrigt har domstolen funnit skäl till att byggsanktionsavgift inte ska tas ut. Vad klagandena har anfört i övrigt föranleder ingen annan bedömning.

Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 7 januari 2020.

Urban Erntoft

Mårten Dunér

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Urban Erntoft, ordförande, och tekniska rådet Mårten Dunér. Föredragande har varit beredningsjuristen Anna Svensson.